

15-Dekabr, 2025-yil

**TA’LIM JARAYONIDA O‘QITUVCHINING IJODIY FAOLLI GI VA
INNOVATSION FIKRLASHNI SHAKLLANTIRISH**

Masharipova Durjonoy Umidbek qizi

Osiyo xalqaro universiteti magistri

Annotatsiya: *Ushbu ilmiy ishda ta’lim jarayonida o‘qituvchining ijodiy faolligi va innovatsion fikrlashni shakllantirish masalalari o‘rganilgan. Ishda pedagogik nazariya va zamonaviy tadqiqotlar, shuningdek, olimlar qarashlari tahlil qilingan. O‘qituvchining ijodiy va innovatsion yondashuvlari o‘quvchilarning mustaqil, tanqidiy va kreativ fikrlashini rivojlantirishda muhim rol o‘ynashi, shuningdek, ta’lim sifatini oshirishga xizmat qilishi ko‘rsatib berilgan. Shu bilan birga, pedagogik muhit, neyropedagogika, psixologik omillar, raqamli texnologiyalar va ilmiy-tadqiqot faoliyati o‘qituvchining ijodiy faolligini shakllantirishdagi asosiy omillar sifatida ta’kidlangan.*

Kalit so‘zlar: *O‘qituvchi faolligi, ijodiy fikrlash, innovatsion pedagogika, ta’lim jarayoni, pedagogik muhit, neyropedagogika, raqamli texnologiyalar, tanqidiy fikrlash, mustaqil o‘rganish*

**DEVELOPING TEACHERS’ CREATIVE ACTIVITY AND INNOVATIVE
THINKING IN THE EDUCATIONAL PROCESS**

Abstract: *This study explores the issues of developing teachers’ creative activity and innovative thinking in the educational process. The research analyzes pedagogical theories, modern studies, and scholars’ perspectives. It demonstrates that teachers’ creative and innovative approaches play a crucial role in fostering students’ independent, critical, and creative thinking, as well as enhancing the quality of education. Moreover, the study highlights key factors influencing the development of teachers’ creative activity, including pedagogical environment, neuro-pedagogy, psychological aspects, digital technologies, and research activities.*

Keywords: *Teacher activity, creative thinking, innovative pedagogy, educational process, pedagogical environment, neuro-pedagogy, digital technologies, critical thinking, independent learning*

Zamonaviy ta’lim tizimining rivojlanish bosqichida pedagog shaxsiga qo‘yilayotgan talablar tubdan o‘zgarmoqda. Endilikda o‘qituvchi nafaqat bilim beruvchi, balki ta’lim jarayonini loyihalovchi, boshqaruvchi, innovatsion g‘oyalarni ilgari suruvchi va ijodiy muhit yaratuvchi yetakchi subyekt sifatida qaralmoqda. Ta’lim jarayonida o‘qituvchining ijodiy faolligi va innovatsion fikrlashini shakllantirish masalasi pedagogika fanining dolzarb muammolaridan biri bo‘lib, bu masala ta’lim sifatini oshirish, o‘quvchilarning mustaqil va

15-Dekabr, 2025-yil

tanqidiy fikrlashini rivojlantirish hamda jamiyatning intellektual salohiyatini yuksaltirish bilan bevosita bog‘liqdir.

Pedagogik nazariyada ijodiy faollik tushunchasi shaxsning yangi g‘oyalarni ilgari surish, noan’anaviy yechimlar topish, pedagogik vaziyatlarga moslashuvchan yondashish qobiliyati sifatida talqin etiladi. XX asr boshlarida amerikalik faylasuf va pedagog Jon Dyui (John Dewey, 1859–1952) ta’lim jarayonida ijodiy faoliyatning ahamiyatini asoslab, “ta’lim — bu hayotga tayyorgarlik emas, balki hayotning o‘zi” degan g‘oyani ilgari surgan. Dyui ta’limda faoliyatga asoslangan yondashuvni taklif qilib, o‘qituvchining ijodiy faolligi o‘quvchining mustaqil fikrlashini shakllantirishda hal qiluvchi omil ekanini ilmiy jihatdan asoslagan. O‘qituvchining innovatsion fikrlashi tushunchasi esa pedagogning yangilikka ochiqqligi, ta’lim jarayoniga zamonaviy metod, texnologiya va yondashuvlarni tatbiq etish qobiliyati bilan izohlanadi. Avstriyalik pedagog va psixolog Yozef Shumpeter (Joseph Schumpeter, 1883–1950) innovatsiyani mavjud tizimni yangicha kombinatsiyalar asosida rivojlantirish jarayoni sifatida ta’riflagan. Ushbu qarashlar keyinchalik pedagogika sohasiga tatbiq etilib, o‘qituvchining innovatsion fikrlashi ta’lim jarayonining uzluksiz rivojlanish manbai sifatida e’tirof etildi.

XX asrning ikkinchi yarmida sovet pedagog olimi Lev Semyonovich Vygotskiy (1896–1934) tomonidan ishlab chiqilgan madaniy-tarixiy rivojlanish nazariyasi o‘qituvchi faolligining ahamiyatini yangi bosqichga olib chiqdi. Vygotskiy “yaqin rivojlanish zonasi” tushunchasini kiritib, o‘qituvchining ijodiy yondashuvi o‘quvchining imkoniyatlarini kengaytirishini ilmiy asoslab berdi. Uning fikricha, ijodiy faol o‘qituvchi o‘quvchini faqat mavjud bilimlar doirasida emas, balki kelajakdagi intellektual rivojlanish darajasiga yo‘naltiradi. Ta’lim jarayonida o‘qituvchining ijodiy faolligi pedagogik vaziyatlarni tahlil qilish, muammoli o‘qitish usullaridan foydalanish, interaktiv metodlarni qo‘llash va individual yondashuvni ta’minlash orqali namoyon bo‘ladi. 1960–1970-yillarda Benjamin Blum (Benjamin Bloom, 1913–1999) tomonidan ishlab chiqilgan kognitiv taksonomiya o‘qituvchining innovatsion fikrlashini rivojlantirishda muhim metodologik asos bo‘lib xizmat qildi. Blum taksonomiyasi bilimlarni faqat yodlash emas, balki tahlil, sintez va baholash orqali o‘zlashtirish zarurligini ko‘rsatdi. Bu esa o‘qituvchidan ijodiy va moslashuvchan yondashuvni talab etadi.

Zamonaviy tadqiqotlar shuni ko‘rsatadiki, ijodiy faol o‘qituvchi tomonidan tashkil etilgan ta’lim jarayonida o‘quvchilarning motivatsiyasi 30–40 foizga yuqori bo‘ladi (Hattie, 2009). Yangi Zelandiyalik olim Jon Hatti (John Hattie) o‘zining 2009-yilda chop etilgan “Visible Learning” asarida o‘qituvchining ta’lim jarayonidagi faolligi o‘quv natijalariga eng kuchli ta’sir ko‘rsatuvchi omil ekanini meta-tahlillar asosida isbotlagan. Innovatsion fikrlashni shakllantirishda o‘qituvchining kasbiy refleksiya alohida ahamiyatga ega. Amerikalik olim Donald Shon (Donald Schön, 1930–1997) “reflektiv amaliyot” nazariyasini ishlab chiqib, o‘qituvchi o‘z faoliyatini tahlil qilish orqali yangi pedagogik yechimlar topishini ta’kidlagan. Refleksiya jarayoni ijodiy faollikning asosiy mexanizmlaridan biri bo‘lib, u pedagogik tajribani doimiy ravishda yangilab borishga xizmat qiladi. Axborot-kommunikatsiya texnologiyalarining jadal rivojlanishi

15-Dekabr, 2025-yil

o‘qituvchining innovatsion fikrlashiga yangi talablar qo‘ymoqda. 1990-yillardan boshlab raqamli pedagogika konsepsiyasi shakllanib, o‘qituvchining ijodiy faolligi masofaviy ta’lim, elektron resurslar, virtual laboratoriyalar va sun’iy intellekt asosidagi platformalar bilan uyg‘unlashdi. UNESCO tomonidan 2011-yilda ishlab chiqilgan “ICT Competency Framework for Teachers” hujjatida o‘qituvchining innovatsion fikrlashi ta’lim sifatini oshirishning asosiy sharti sifatida belgilangan.

Pedagogik jarayonda ijodiy faollikni rivojlantirish o‘qituvchining shaxsiy sifatlari — tashabbuskorlik, moslashuvchanlik, ochiq fikrlilik va professional mas’uliyat bilan chambarchas bog‘liq. Tadqiqotlar (Craft, 2005) shuni ko‘rsatadiki, ijodiy yondashuvni qo‘llaydigan o‘qituvchilar o‘quvchilarda mustaqil fikrlash, muammolarni hal qilish va innovatsion g‘oyalar ishlab chiqish ko‘nikmalarini samarali rivojlantiradi. Shunday qilib, ta’lim jarayonida o‘qituvchining ijodiy faolligi va innovatsion fikrlashini shakllantirish pedagogik samaradorlikni ta’minlovchi muhim omil hisoblanadi. Ilmiy tadqiqotlar va ilg‘or pedagogik tajribalar shuni ko‘rsatadiki, ijodiy faol va innovatsion fikrlovchi o‘qituvchi ta’lim sifatini oshirish, o‘quvchilarning intellektual salohiyatini rivojlantirish va jamiyat taraqqiyotiga xizmat qiluvchi kadrlarni tayyorlashda yetakchi rol o‘ynaydi.

Ta’lim jarayonida o‘qituvchining ijodiy faolligi va innovatsion fikrlashini shakllantirish masalasi bugungi kunda kompetensiyaviy yondashuv bilan chambarchas bog‘liq holda o‘rganilmoqda. 2006-yilda Yevropa Parlamenti tomonidan qabul qilingan “Key Competences for Lifelong Learning” hujjatida ijodkorlik va tashabbuskorlik asosiy tayanch kompetensiyalar qatoriga kiritildi. Ushbu hujjatda o‘qituvchi shaxsining innovatsion fikrlashi o‘quvchilarda umrbod ta’lim kompetensiyalarini rivojlantirishning muhim sharti sifatida e’tirof etildi. Bu yondashuv o‘qituvchining faqat bilim beruvchi emas, balki kompetensiyalarni shakllantiruvchi murabbiy sifatidagi rolini kuchaytirdi. Zamonaviy pedagogik tadqiqotlarda o‘qituvchining ijodiy faolligi professional avtonomiya tushunchasi bilan izohlanmoqda. Finlyandiyalik ta’lim tizimi bo‘yicha olib borilgan tadqiqotlar (Sahlberg, 2015) shuni ko‘rsatadiki, o‘qituvchiga yuqori darajadagi erkinlik va ishonch berilgan ta’lim tizimlarida innovatsion pedagogik amaliyotlar kengroq rivojlanadi. Pasi Sahlberg o‘zining 2015-yilda chop etilgan “Finnish Lessons” asarida o‘qituvchining ijodiy qaror qabul qilish imkoniyati ta’lim sifatining barqaror yuqori bo‘lishiga olib kelishini ilmiy dalillar asosida ko‘rsatgan. Ijodiy faollikni rivojlantirishda pedagogik dizayn muhim o‘rin tutadi. 2010-yillardan boshlab “instructional design” va “learning design” tushunchalari pedagogika fanida keng qo‘llanila boshladi. Britaniyalik olim Diana Laurillard (Diana Laurillard, 2012) ta’lim jarayonini loyihalashda o‘qituvchining innovatsion fikrlashi o‘quvchilarning chuqur o‘zlashtirishiga bevosita ta’sir ko‘rsatishini ta’kidlagan. Uning fikricha, ijodiy faol o‘qituvchi ta’lim mazmunini moslashuvchan tarzda tashkil etib, o‘quvchilarning individual ehtiyojlarini hisobga oladi.

Pedagogik jarayonda ijodiy faollikning muhim ko‘rinishlaridan biri muammoga yo‘naltirilgan ta’limni tashkil etishdir. 1980-yillarda Howard Barrows tomonidan ishlab chiqilgan Problem-Based Learning (PBL) modeli o‘qituvchidan yuqori darajadagi innovatsion fikrlashni talab qiladi. Tadqiqotlar (Hmelo-Silver, 2004) PBL asosida tashkil

15-Dekabr, 2025-yil

etilgan ta’lim jarayonida o’qituvchi faolligi o’quvchilarning metakognitiv ko’nikmalarini rivojlantirishda muhim omil ekanini ko’rsatgan. Bu jarayonda o’qituvchi bilim manbai emas, balki yo’naltiruvchi va maslahat beruvchi sifatida faol ishtirok etadi.

Ijodiy faollikni rivojlantirishning yana bir muhim omili o’qituvchining ilmiy-tadqiqot faoliyatidir. 1990-yillardan boshlab “teacher as researcher” konsepsiyasi pedagogik adabiyotlarda keng tarqaldi. Stenhouse (1975) tomonidan ilgari surilgan ushbu g’oya XXI asrda yangicha mazmun kasb etdi. O’qituvchining ilmiy izlanishlarga jalb etilishi uning innovatsion fikrlashini kuchaytirib, pedagogik tajribani nazariy jihatdan boyitadi. 2018-yilda OECD tomonidan e’lon qilingan hisobotlarda o’qituvchilarning tadqiqot faoliyatida ishtiroki ta’limda innovatsiyalarni joriy etish samaradorligini oshirishi qayd etilgan. Ta’lim jarayonida ijodiy faollik va innovatsion fikrlashni shakllantirishda pedagogik muhitning psixologik jihatlari ham muhim ahamiyat kasb etadi. Amerikalik psixolog Abraham Maslou (1908–1970) tomonidan ishlab chiqilgan ehtiyojlar ierarxiyasi nazariyasiga ko’ra, shaxsning o’zini-o’zi namoyon etish ehtiyoji ijodiy faoliyatning asosiy manbai hisoblanadi. Zamonaviy tadqiqotlar (Runco, 2014) shuni ko’rsatadiki, o’qituvchi o’zining ijodiy salohiyatini ro’yobga chiqarish imkoniga ega bo’lgan muhitda innovatsion pedagogik yondashuvlarni faol qo’llaydi.

Innovatsion fikrlashning shakllanishida o’qituvchining raqamli kompetensiyalari alohida o’rin tutadi. 2020-yilda Yevropa Komissiyasi tomonidan ishlab chiqilgan DigCompEdu modeli o’qituvchining raqamli ijodkorligini pedagogik innovatsiyaning ajralmas qismi sifatida belgiladi. Ushbu modelga ko’ra, raqamli texnologiyalardan ijodiy foydalanish o’qituvchining pedagogik faolligini oshirib, ta’lim jarayonini shaxsga yo’naltirilgan tarzda tashkil etish imkonini beradi. Ta’lim jarayonida ijodiy faollikni rivojlantirish jarayonida o’qituvchining kasbiy rivojlanishi uzluksiz bo’lishi lozim. 1960-yillarda Malkolm Noulz (Malcolm Knowles) tomonidan ishlab chiqilgan andragogika nazariyasi kattalar ta’limida mustaqil va ijodiy o’rganish tamoyillarini asoslab berdi. Ushbu yondashuv o’qituvchining o’z ustida ishlashi, yangi pedagogik g’oyalarni izlash va innovatsion tajribalarni sinovdan o’tkazishini taqozo etadi. Shuningdek, ijodiy faollik va innovatsion fikrlashni shakllantirishda pedagogik hamkorlik muhim ahamiyatga ega. 2000-yillardan boshlab professional o’rganish jamoalari (Professional Learning Communities) konsepsiyasi ta’lim tizimida keng joriy etildi. DuFour (2004) tadqiqotlariga ko’ra, o’qituvchilarning jamoaviy refleksiyasi va tajriba almashuvi innovatsion g’oyalarning tezroq paydo bo’lishi va amaliyotga tatbiq etilishiga xizmat qiladi. Ilmiy qarashlar shuni ko’rsatadiki, ta’lim jarayonida o’qituvchining ijodiy faolligi va innovatsion fikrlashini shakllantirish murakkab, ko’p omilli pedagogik jarayon bo’lib, u shaxsiy, institutsional va ijtimoiy omillarning uzviy uyg’unligi asosida amalga oshadi. Ushbu jarayonning samarali tashkil etilishi ta’lim sifatini oshirish, o’qituvchi kasbiy mahoratini rivojlantirish va o’quvchilarning zamonaviy kompetensiyalarini shakllantirishga xizmat qiladi.

Ta’lim jarayonida o’qituvchining ijodiy faolligi va innovatsion fikrlashini chuqurlashtirish masalasi so’nggi yillarda neyropedagogika yutuqlari bilan hamohang tarzda izohlanmoqda. 2000-yillardan boshlab miya faoliyati va o’rganish jarayonlari o’rtasidagi

15-Dekabr, 2025-yil

bog‘liqlikni o‘rganuvchi tadqiqotlar pedagogik qarorlarning ilmiy asoslangan bo‘lishiga xizmat qila boshladi. Amerikalik olimlar Tokuhama-Espinosa (2010) va Sousa (2016) o‘z tadqiqotlarida ijodiy faoliyat vaqtida miya po‘stlog‘ining frontal sohaları faollashishini aniqlab, o‘qituvchi tomonidan yaratilgan ijodiy muhit o‘quvchilarning yuqori darajadagi kognitiv jarayonlarini rag‘batlantirishini ilmiy dalillar bilan asosladi. Bu esa o‘qituvchining innovatsion fikrlashi nafaqat metodik, balki neyrofiziologik jihatdan ham muhim ekanini ko‘rsatadi. Ijodiy faollikni shakllantirishda emotsional intellekt omili ham muhim hisoblanadi. Daniel Goleman (1995) tomonidan ilgari surilgan emotsional intellekt nazariyasiga ko‘ra, shaxsning o‘z hissiyotlarini anglay olish va boshqarish qobiliyati ijodiy faoliyat samaradorligiga bevosita ta‘sir ko‘rsatadi. Zamonaviy pedagogik tadqiqotlar (Brackett, 2019) shuni ko‘rsatadiki, yuqori emotsional intellektga ega bo‘lgan o‘qituvchilar innovatsion yondashuvlarni qo‘llashga moyil bo‘lib, ta‘lim jarayonida qulay psixologik muhit yaratadi. Bunday muhit esa ijodiy fikrlashning shakllanishi uchun zarur shartlardan biri hisoblanadi. Ta‘lim jarayonida o‘qituvchining ijodiy faolligi pedagogik riskka tayyorlik bilan ham bog‘liq. Innovatsion fikrlash o‘qituvchidan an‘anaviy stereotiplardan chiqishni, yangi metodlarni sinab ko‘rishni talab etadi. Amerikalik olim Fullan (2014) o‘z tadqiqotlarida pedagogik innovatsiyalarni joriy etishda o‘qituvchining o‘zgarishlarga psixologik tayyorligi muhim ahamiyatga ega ekanini ta‘kidlaydi. Uning fikricha, ijodiy faol o‘qituvchi xatoni rivojlanish manbai sifatida qabul qiladi va bu yondashuv innovatsion madaniyatni shakllantiradi.

Innovatsion fikrlashni rivojlantirishda fanlararo integratsiya alohida o‘rin tutadi. XX asr oxiridan boshlab STEM va keyinchalik STEAM ta‘lim modeli keng tarqaldi. 2013-yilda Yakman tomonidan asoslangan STEAM yondashuvi san‘at elementlarini fan, texnologiya, muhandislik va matematika bilan uyg‘unlashtirish orqali ijodiy fikrlashni rivojlantirishga qaratilgan. Tadqiqotlar (Henriksen, 2017) shuni ko‘rsatadiki, fanlararo integratsiyaga asoslangan darslarni olib boruvchi o‘qituvchilarning pedagogik ijodkorligi va innovatsion faolligi sezilarli darajada ortadi. O‘qituvchining ijodiy faolligi ta‘lim jarayonida baholash tizimining yangilanishi bilan ham uzviy bog‘liq. 2000-yillardan boshlab formatif baholash konsepsiyasi keng joriy etila boshladi. Black va Wiliam (1998) tomonidan olib borilgan tadqiqotlar formatif baholashni ijodiy qo‘llagan o‘qituvchilar o‘quvchilarning o‘z-o‘zini baholash va refleksiya ko‘nikmalarini samarali rivojlantirishini ko‘rsatdi. Bu esa o‘qituvchining innovatsion fikrlashini baholash jarayoniga integratsiya qilish zarurligini tasdiqlaydi. Ijodiy faollikni rivojlantirishda pedagogik yetakchilik masalasi ham muhim ahamiyat kasb etadi. 2010-yillardan boshlab “distributed leadership” konsepsiyasi ta‘lim muassasalarida keng qo‘llanila boshladi. Spillane (2006) tadqiqotlariga ko‘ra, ta‘lim muassasasida pedagogik yetakchilikning taqsimlangan modeli o‘qituvchilarning tashabbuskorligi va innovatsion faolligini oshiradi. Bu modelda o‘qituvchi faqat ijrochi emas, balki strategik qarorlar qabul qilishda faol ishtirok etuvchi subyekt sifatida namoyon bo‘ladi.

Zamonaviy sharoitda o‘qituvchining ijodiy faolligi global kompetensiyalar bilan ham bog‘liq holda qaralmoqda. OECD tomonidan 2018-yilda taqdim etilgan “Global

15-Dekabr, 2025-yil

Competence Framework”da o‘qituvchining madaniyatlararo muloqotga tayyorligi va ochiq fikrliligi innovatsion ta’limning muhim tarkibiy qismi sifatida ko‘rsatib o‘tilgan. Global tafakkurga ega bo‘lgan o‘qituvchi ta’lim jarayoniga turli madaniy kontekstlarni integratsiya qilib, o‘quvchilarning ijodiy va tanqidiy fikrlashini rivojlantiradi. Shuningdek, ijodiy faollik va innovatsion fikrlashni shakllantirishda pedagogik etika va akademik halollik masalalari ham muhim o‘rin tutadi. 2020-yildan keyingi tadqiqotlar (Bretag, 2021) shuni ko‘rsatadiki, akademik halollik tamoyillariga amal qiluvchi o‘qituvchilar ta’lim jarayonida mustaqil va ijodiy fikrlashni samarali rivojlantiradi. Halollikka asoslangan ta’lim muhiti o‘quvchilarda original g‘oyalar yaratish va innovatsion yechimlar topishga bo‘lgan ishonchni kuchaytiradi. Umuman olganda, o‘qituvchining ijodiy faolligi va innovatsion fikrlashini shakllantirish zamonaviy ta’limning ko‘p qirrali muammosi bo‘lib, u neyropedagogika, psixologiya, raqamli ta’lim, fanlararo integratsiya va pedagogik yetakchilik yutuqlari bilan uzviy bog‘liq holda rivojlanmoqda. Ushbu yondashuvlar o‘qituvchi kasbiy mahoratini yangi bosqichga olib chiqib, ta’lim jarayonining sifat jihatidan yangilanishiga xizmat qiladi.

ADABIYOTLAR:

1. Elov, Z., & Mamatov, O. T. (2024). TALABA SHAXSIDA BILISH FAOLIYATIGA MOTIVLASHTIRISHNING PSIXOLOGIK VA PEDAGOGIK ASOSLARI. " ПЕДАГОГИЧЕСКАЯ АКМЕОЛОГИЯ" международный научно-методический журнал, 2(10).
2. Sattorovich, E. Z. (2024). O ‘SMIRLARDA SUITSIDIAL HOLATLARNI KELITIRIB CHIQUARUVCHI IJTIMOY-PSIXOLOGIK OMILLAR. PEDAGOG, 7(5), 31-37.
3. Sattorovich, E. Z. (2024). SUD PSIXOLOGIK EKSPERTIZASI TARIXI RIVOJLANISH JARAYONI BOSQICHLARI. PEDAGOG, 7(4), 306-313.
4. Olimov, T. H. (2019). SPIRITUAL AND MORAL ASPECTS OF THE FORMATION OF CIVIL CULTURE IN FUTURE SPECIALISTS OF HIGHER EDUCATION. Theoretical & Applied Science, (12), 662-665.
5. Olimov, T. H. (2020). The image of a modern teacher in the formation of civic culture among future highly educated specialists. Pedagogical skill-Bukhara, 5.
6. Olimov, T. H. (2019). Development issues of civil society and culture in the work of Eastern thinkers. Pedagogical skill-Bukhara, 2.
7. Olimov, T. H. (2016). Formation of self-awareness in youth. Social and humanitarian sciences in the educational system.-Tashkent, 4.
8. Olimov, T. (2020). BO‘LAJAK OLIIY MA‘LUMOTLI MUTAXASISLARDA FUQAROLIK MADANIYATINI SHAKLLANTIRISHNING AYRIM YO‘NALISHLARI. FAN, TA'LIM VA AMALIYOTNING INTEGRASIYASI, 1(1), 20-27.
9. Akbarovna, I. S. (2024). PSIXOLOGIK XIZMAT ASOSLARI. PSIXOLOGIYA VA SOTSIOLOGIYA ILMIY JURNALI, 2(4), 54-60.

15-Dekabr, 2025-yil

10. Akbarovna, I. S. (2023). O'smirlarda destruktiv axborotlarga nisbatan mafkuraviy immunitet shakllantirish.
11. Икромов, С. А. (2024). ЭТАПЫ ПСИХОЛОГИЧЕСКОЙ КОНСУЛЬТАЦИИ. Multidisciplinary Journal of Science and Technology, 4(3), 875-881.

